

SXEDIO.65G

27.11.1926: ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΑΡΚΕΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΠΑΛΗΣ ΕΞΕΤΑΖΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΤΕΙ ΣΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΙΔΟΘΕΙ ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ ΣΤΟΡΡΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΦΙΞΗ ΤΟΥ ΣΤΟ ΝΗΣΙ

Εν όψει της αναμενόμενης 'φιξης του νέου Κυβερνήτη Σερ Ρόναλντ Στορρς συνήλθε στη Λευκωσία το Εθνικό Συμβούλιο, το οποίο ανέθεσε στον πρόεδρο του, Αρχιεπίσκοπο Κύριλλο να ετοιμάσει υπόμνημα το οποίο θα έδιδε στο νέο Κυβερνήτη κατά την άφιξη του.

Στη συνεδρία ο Αρχιεπίσκοπος απηύθυνε έκκληση προς όλους όπως ομονοήσουν και ξεχάσουν την κομματική διαπάλη που ξεκίνησε με τις τελευταίες εκλογές και εξήγησε ότι φοβόταν τα χειρότερα και γι' αυτό δεν είχε συγκαλέσει νωρίτερα το Σώμα.

Είπε ο Αρχιεπίσκοπος προσφωνώντας τα μέλη του Εθνικού (Ελευθερία **27** Νοεμβρίου **1926**):

"Ως είχε προαγγελθή, την **3ην** μ.μ. ώραν παρελθόντος Σαββάτου συνήλθεν εις συνεδρίαν εν Αρχιεπισκοπή το Εθνικόν Συμβούλιον υπό την προεδρίαν του Μακαριωτάτου. Εκ των τριών Αρχιερέων παρίστατο μόνον ο Σεβ. Μητροπολίτης Πάφου, του μεν Παν. Μητροπολίτου Κιτίου παρευρισκομένου κατ' εκείνην την ώραν εις συνεδρίαν των βουλευτών, του δε Παν. Μητροπολίτου Κυρηνείας μη προσελθόντος άγνωστον διά τίνα λόγον.

Ο Μ. Αρχιεπίσκοπος προσεφώνησε το Συμβούλιον διά της ακολούθου προσλαλιάς.

Χαίρων προσαγορεύω υμάς κ. Εθνικοί Σύμβουλοι, μετά μακρόν πως χρονικόν διάστημα.

Οφείλω δε ως προς τούτο εξηγήσεις τινάς, καθόσον και ιδία και δημοσία εθίχθη το ζήτημα τούτου. Είναι αληθές ότι ο Κανονισμός του Σώματος τούτου ορίζει πότε συνέρχεται τακτικώς το Συμβούλιον. Αλλ' ωσαύτως είναι εις πάντας γνωστή η δημιουργηθείσα

προ τινος ενταύθα συνεπεία των βουλευτικών αγώνων οξύτατη μεταξύ πολλών μελών του Συμβουλίου υποψηφίων βουλευτών διαπάλη, Η οξύτης αυτή υπό πάντων ομολογείται πολλών δυσαρέστων γενομένη παραίτιος και πολλά άλλα απειλήσασα.

Υπήρξεν ομολογουμένως τοιαύτη ώστε να μη δυνάμεθα να παρίδωμεν αυτήν αφού και εν αυτώ τούτω τω χώρω ενώ συνεδριάζομεν κατά την τελευταίαν συνεδρίασιν του Συμβουλίου έλαβον χώραν επεισόδια μη προσήκοντα μεν το υψηλόν τούτο σώμα προωιιζόμενα δε μείζονα και χειρότερα, εάν συνεκαλείτο ολίγον μετά ταύτα οπότε ο εκ των βουλευτικών εκλογών ανταγωνισμός μεταξύ υποψηφίων του Σώματος τούτου ηυξήθη εις το κατακόρυφον.

Εις την κατάστασιν ταύτην και τα εκ ταύτης επαπειλούμενα δεινά αποβλέψαντες εσυλλογίσθημεν πολύ αν έπρεπε τηρούντες το γράμμα του Κανονισμού να συγκαλέσωμεν το Συμβούλιον, οπότε υπό τας προεκτεθέντας όρους η σύρραξις θα ήτο μοιραία, κατά δε αποτελέσματα ουχί επ' ωφελεία ούτε εθνική ούτε άλλη του τόπου τούτου. Την άποψιν ταύτην γνωστήν εις πάντας εξεθέσαμεν επισήμως εν συνεδρία και προς την Ιεράν σύνοδον, ήτις δικαιούσα τας απόψεις μας απεφάνθη ότι καλώς μεν δεν συνεκλήθη το Συμβούλιον διά τους ειρημένους λόγους αλλά και διότι ουδείς άλλος συνέτρεχε προς τούτο λόγος.

Ούτος υπήρξεν ο κύριος λόγος της μη συγκλήσεως του Συμβουλίου. Αλλ ήδη παρήλθεν αρκετόν χρονικόν διάστημα και η εν λόγω οξύτης ως εκ του εκλογικού αγώνος καταφανώς ημλύνη τοσοούτον, ώστε να ελπίσωμεν ότι αι εργασίαι του Συμβουλίου θέλουσι χωρήση ήρεμα και απροσκόπτως.

Την προς σύγκλησιν του Συμβουλίου εν τακτική Συνόδω επιθυμίαν εξεδήλωσαν και παλλά αυτού μέλη, υπηγόρευσε δε και έτερον υψίστης σπουδαιότητος γεγονός, το οποίον πρόκειται οσονούπω να λάβη χώραν και το οποίον ακριβώς δεν πρέπει να διαλάθη την προσοχήν του Εθνικού Συμβουλίου.

Είναι τούτο η προσεχής έλευσις του νέου Κυβερνήτου, Πάντως δε κατά ταύτην δέον να εμφανισθή

καταλλήλως δρων και το εθνικόν τούτο Σώμα. Και θα πράξη μεν βεβαίως το καθήκον αυτού το έτερον Σώμα, το βουλευτικόν, δεν νομίζομεν όμως αδύνατον τον συντονισμόν της ενεργείας των δύο τούτων υψηλών σωμάτων του τόπου, προκειμένου περί εξυπηρετήσεως των κοινών συμφερόντων του τόπου.

Και εγράφη μεν υπό τινων και νομίζεται δύσκολος ο καθορισμός της σφαίρας της δικαιοδοσίας εκατέρου των σωμάτων τούτων και εκδηλούνται φόβοι περί του ασυμβιβάστου αυτών, ημείς όμως ευελπιστούμεν δε και υμείς, φρονούμεν ότι εις τους γνησίως πονούντες τον τόπον και μεριμνώντας ειλικρινώς περί αυτού δεν θα λείψη να εξευρεθή ο κατάλληλος τρόπος συνεργασίας και συμπράξεως των υπερτάτων δύο τούτων σωμάτων, οπότε η φωνή του τόπου θα είναι εντονωτέρα, καθόσον και τα δύο ταύτα σώματα απορρέουσιν εκ του λαού και το φρόνημα αυτού και την θέλησιν εγκύρως διαρμηνεύουσιν.

Ο,τι προ παντός ενδείκνυται και επιβάλλεται προς επιτυχίαν του αγώνος ημών είναι όπως ηνωμένοι αι δυνάμεις του τόπου εμφανίζονται προς τους Κυβερνώντας ημάς. Όταν ούτως αιτούμεθα τα αιτήματα ημών θα ηχώσιν εντονώτερον και αποτελεσματικώτερον εις τα ώτα αυτών.

Αρκετός χρόνος ως εκ της διαστάσεως και διασπάσεως των ημετέρων δυνάμεων απωλέσθη επί ματαιώ ουδέ είναι ανάγκη να αναπτύξωμεν τα εκ της διαιρέσεως κακά.

Υπάρχει ευρύτατον στάδιον ενεργείας εις πάντα πατριώτην, όπως προσφέρη τας υπηρεσίας αυτού εις την πατρίδα. Είτε εις το σώμα τούτο τεταγμένος είτε εις το άλλο είτε αποτελεί απλούν μέλος της πολιτικής οργανώσεως της Κύπρου δύναται να πράξη το καλόν και ωφέλιμον εις την πατρίδα. Τα έθνη και οι λαοί αναδεικνύονται να δοξάζονται όταν έκαστος εκ των αποτελούντων αυτά ποιή το εαυτού εν η ετάχθη τάξει.

Η Ελληνική Ιστορία αποτελεί εν τούτω υπέρτατον διδασκαλείον της όλης ανθρωπότητος ο δε ευρωπαϊκός και νεώτερος εν γένει πολιτισμός εις το

ημέτερον έθνος, οφείλει την αρχήν αυτού, ανάπτυξιν και πρόοδον, θα απαιτέλει δε οικτράν παραφωνίαν αν ημείς απόγονοι των ενδόξων εκείνων προγόνων των εκπολιτιστών του κόσμου, έχοντες μείζονα παντός άλλου καθήκοντα και δικαιώματα επί της προγονικής κληρομίας δεν μετείχομεν αυτής ικανώς δη επ' ωφελεία υψίστη ημών αυτών και αναδείξει. Εχομεν τα κάλλιστα πρότυπα φιλοπατρίας και εθελουσίας. Μιμηθώμεν, ακολουθήσωμεν ταύτα και αναδείξωμεν και αυτούς και την πατρίδα ήτις προς ημάς κυρίως έχει εστραμμένα τα βλέμματα και παρ' ημών αναμένει την ανόρθωσιν αυτής.

Εις τούτο εξ ονόματος της Εκκλησίας και Πατρίδος καλών υμάς και ποιούμενος έκκλησιν εις τα πατριωτικά υμών αισθήματα προς ομόθυμον συνεργασίαν εις παν όπερ προάγει τα συμφέροντα της πατρίδος επικαλούμαι επί πάντας υμάς την άνωθεν χάριν και τον θείον φωτισμόν.

Και εν ονόματι της εκκλησίας και Πατρίδος κηρύττω την έναρξιν των εργασιών της τακτικής τολαύτης συνόδου του Εθνικού Συμβουλίου.

Ο κύριος εΐη βοηθός.

Κατόπιν το Συμβούλιον αντήλλαξεν διαφόρους γνώμας επί της καθόλου καταστάσεως του τόπου λαβόν δε υπ' όψιν τας επελθούσας ήδη κυβερνητικής μεταβολάς εν τη διοικήσει της νήσου ανέβαλε τας εργασίας του, αφού ανέθεσεν εις τον Μ. Αρχιεπίσκοπον την σύνταξιν καταλλήλου εγγράφου, το οποίον να επιδώση εις τον νέον Κυβερνήτην άμα τη αφίξει του.

(Μεταγλώττιση)

"Όπως είχε προαγγελθεί στις 3 μ.μ. του περασμένου Σαββάτου συνήλθε σε συνεδρία στην Αρχιεπισκοπή το Εθνικό Συμβούλιο υπό την προεδρία του Μακαριωτάτου. Από τους τρεις Αρχιερείς παρίστατο μόνον ο Σεβ. Μητροπολίτης Πάφου, γιατί ο μεν Παν. Μητροπολίτης Κιτίου παρευρισκόταν εκείνη

την ώρα σε συνεδρία των βουλευτών, ο δε Παν. Μητροπολίτης Κυρηναίας δεν προσήλθε για άγνωστο λόγο.

Ο Μ. Αρχιεπίσκοπος προσφώνησε το Συμβούλιο με τα ακόλουθα:

Χαίρω που προσαγορεύω κ. Εθνικοί Σύμβουλοι, μετά από κάπως μακρό χρονικό διάστημα.

Οφείλω δε ως προς τούτο μερικές εξηγήσεις, καθόσον και επειδή εθίχθη το ζήτημα τούτο και δημόσια. Είναι αληθές ότι ο Κανονισμός του Σώματος τούτου ορίζει πότε συνέρχεται τακτικά το Συμβούλιο. Αλλ' επίσης είναι σε όλους γνωστή η δημιουργηθείσα οξύτατη διαπάλη εδώ και λίγο χρόνο, λόγω των βουλευτικών αγώνων μεταξύ πολλών μελών του Συμβουλίου υποψηφίων βουλευτών. Η οξύτητα αυτή ομολογείται από όλους ότι έγινε η αιτία πολλών δυσαρέστων και απείλησε πολλά άλλα.

Υπήρξεν ομολογουμένως τέτοια ώστε να μη μπορούμε να την παραβλέψουμε αφού και σε αυτό τούτο το χώρο ενώ συνεδριάζαμε κατά την τελευταία συνεδρίαση του Συμβουλίου έλαβαν χώραν επεισόδια που δεν αρμόζουν μεν στο υψηλό τούτο σώμα που προιωνίζονταν όμως περισσότερο και χειρότερα, εάν συγκαλείτο λίγο μετά από αυτά οπότε ο ανταγωνισμός από τις βουλευτικές εκλογές μεταξύ υποψηφίων του Σώματος τούτου αυξήθηκε στο κατακόρυφο.

Στην κατάσταση αυτή και τα επαπειλούμενα δεινά από αυτήν αποβλέψαντες σκεφτήκαμε πολύ αν έπρεπε τηρούντες το γράμμα του Κανονισμού να συγκαλέσουμε το Συμβούλιο, οπότε όπως αναφέρθηκε η σύρραξη θα ήταν μοιραία, δε αποτελέσματα δεν θα ήσαν επ' ωφελεία ούτε εθνική ούτε άλλη για τον τόπο αυτό. Την άποψη αυτή γνωστή σε όλους εκθέσαμε επίσημα σε συνεδρία και προς την Ιερά Σύνοδο, η οποία δικαιώνουσα τις απόψεις μας αποφάνθηκε ότι καλώς μεν δεν συνεκλήθη το Συμβούλιο για τους ειρημένους λόγους αλλά και διότι κανένας άλλος λόγος δεν συνέτρεχε προς τούτο.

Αυτός υπήρξε ο κύριος λόγος της μη σύγκλησης του Συμβουλίου. Αλλά ήδη πέρασε αρκετό χρονικόν

διάστημα και η εν λόγω οξύτητα λόγω του εκλογικού αγώνα αμβλύθηκε καταφανώς τόσο, ώστε να ελπίσουμε ότι οι εργασίες του Συμβουλίου προχωρήσουν ήρεμα και απρόσκοπτα.

Την επιθυμία για σύγκληση του Συμβουλίου σε τακτική σύνοδο εξεδήλωσαν και παλλά μέλη του, υπαγόρευσε δε και άλλο υψίστης σπουδαιότητας γεγονός, το οποίο πρόκειται να λάβει χώρα σύντομα και το οποίο ακριβώς δεν πρέπει να διαφύγει την προσοχήν του Εθνικού Συμβουλίου.

Είναι τούτο η προσεχής έλευση του νέου Κυβερνήτη, Πάντως δε κατά αυτήν πρέπει να εμφανισθεί ότι δρα κατάλληλα και το εθνικό τούτο Σώμα. Και θα πράξει μεν βεβαίως το καθήκον του το άλλο Σώμα, το βουλευτικό, δεν νομίζομεν όμως αδύνατον τον συντονισμό της ενεργείας των δύο αυτών υψηλών σωμάτων του τόπου, προκειμένου για την εξυπηρέτηση των κοινών συμφερόντων του τόπου.

Και γράφτηκε μεν από κάποιους και νομίζεται δύσκολος ο καθορισμός της σφαίρας της δικαιοδοσίας του ενός από τα δυο σώματα και εκδηλώνονται φόβοι για το ασυμβίβαστο, εμείς όμως ευελπιστούμε κι εσείς φρονούμε ότι σε όσους πονούν γνήσια τον τόπο και μεριμνούν ειλικρινά γι αυτό δεν θα λείψει να εξευρεθεί ο κατάλληλος τρόπος συνεργασίας και σύμπραξης των υπέρτατων δύο τούτων σωμάτων, οπότε η φωνή του τόπου θα είναι εντονότερη, καθόσον και τα δύο αυτά σώματα απορρέουν από τον λαό και το φρόνημα του και διερμηνεύουν έγκυρα την θέληση του.

Ο,τι προ παντός ενδείκνυται και επιβάλλεται προς επιτυχία του αγώνα μας είναι όπως ενωμένες οι δυνάμεις του τόπου εμφανίζονται προς τους Κυβερνώντες μας. Όταν έτσι ζητούμε τα αιτήματά μας θα ηχούν εντονότερο και αποτελεσματικότερο στα αυτιά τους.

Αρκετός χρόνος σαν αποτέλεσμα της διάστασης και διάσπασης των δυνάμεων μας χάθηκε μάταια ούτε είναι ανάγκη να αναπτύξουμε τα κακά από τη διαίρεση.

Υπάρχει ευρύτατο στάδιο ενέργειας σε κάθε πατριώτη, όπως προσφέρει τις υπηρεσίες του στην

πατρίδα. Είτε στο σώμα τούτο τεταγμένος είτε στο άλλο είτε αποτελεί απλό μέλος της πολιτικής οργάνωσης της Κύπρου μπορεί να πράξει το καλό και ωφέλιμο στην πατρίδα. Τα έθνη και οι λαοί αναδεικνύονται να δοξάζονται όταν ο κάθε ένας από αυτούς που τα αποτελούν κάνει αυτό για το οποίο τάχθηκε να κάνει.

Η Ελληνική Ιστορία αποτελεί σε αυτό υπέρτατο διδασκαλείο της όλης ανθρωπότητας ο δε ευρωπαϊκός και νεότερος γενικά πολιτισμός στο έθνος μας, οφείλει την αρχή του, ανάπτυξη και πρόοδο, θα αποτελούσε δε οικτρή παραφωνία αν εμείς απόγονοι των ένδοξων εκείνων προγόνων των εκπολιτιστών του κόσμου, έχοντες μεγαλύτερα από κάθε άλλον καθήκοντα και δικαιώματα στην προγονική κληρονομιά δεν μετείχαμε σ' αυτήν ικανά και ιδιαίτερα προς ύψιστον όφελος μας. Εχουμεντα καλλύτερα πρότυπα φιλοπατρίας και εθελουσίας. Ας μιμηθούμε, ακολουθήσουμε αυτά και να αναδείξουμε και αυτούς και την πατρίδα η οποία έχει σε σας κυρίως στραμμένα τα βλέμματα και απιό σας αναμένει την ανόρθωση αυτή.

Σε αυτό εξ ονόματος της Εκκλησίας και Πατρίδας σας καλώ και ποιούμενος έκκληση στα πατριωτικά σας αισθήματα προς ομόθυμη συνεργασία σε κάθε τι το οποίο προάγει τα συμφέροντα της πατρίδας επικαλούμαι σε όλους σας την χάρη από άνω (του Θεού) και τον θείον φωτισμό.

Και στο όνομα της Εκκλησίας και Πατρίδας κηρύττω την έναρξη των εργασιών της τακτικής συνόδου του Εθνικού Συμβουλίου.

Ο κύριος ας είναι βοηθός.

Κατόπιν το Συμβούλιο αντάλλαξε διάφορες γνώμες για τη γενική κατάσταση του τόπου αφού δε έλαβε υπ' όψη τις κυβερνητικές μεταβολές που ήδη επήλθαν στη διοίκηση της νήσου ανέβαλε τις εργασίες του, αφού ανέθεσε στον Μ. Αρχιεπίσκοπο τη σύνταξη κατάλληλου εγγράφου, το οποίο να επιδώσει στο νέο Κυβερνήτη μόλις αφιχθεί.

